

**INTEGROVANÁ DIDAKTIKA
SLOVENSKEHO JAZYKA
A LITERATURY PRE PRIMARNE
VZDELAVANIE**

© Ľudmila Liptáková a kolektív

**Prešovská univerzita v Prešove
Pedagogická fakulta**

2011

Resumé

Vysokoškolská učebnica *Integrovaná didaktika slovenského jazyka a literatúry pre primárne vzdelávanie* je výstupom riešenia rovnomenného projektu Kultúrnej a edukačnej grantovej agentúry Slovenskej republiky KEGA 3/7270/09. Projekt bol riešený na Katedre komunikačnej a literárnej výchovy a v Kabinete výskumu detskej reči a kultúry Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v rokoch 2009 – 2011.

Učebnica je kolektívnym dielom 15 autorov a predstavuje študijný zdroj na prípravu učiteľa slovenského jazyka a literatúry v primárnej škole. Autorský tím v učebnici predstavuje konceptuálne východiská, didaktickú transformáciu a praktickú edukačnú realizáciu ***integračnej kognitívno-komunikačnej a zážitkovej koncepcie vyučovania materinského jazyka a literatúry v primárnom vzdelávaní.***

Autorský kolektív sa pokúša o vytvorenie takej koncepcie vyučovania materinského jazyka a literatúry, ktorá sa vyznačuje integrovaným a komplexným prístupom k rozvíjaniu komunikačnej a literárnej kompetencie žiaka primárnej školy v kontexte rozvíjania ostatných kľúčových kompetencií. *Integračná kognitívno-komunikačná a zážitková koncepcia* zdôrazňuje nasledujúce zameranie vyučovania materinského jazyka a literatúry v primárnej škole:

- Uplatňovanie komplexného prístupu predovšetkým na úrovni integrácie jazykovej, komunikačno-slohovej a literárnej zložky vyučovacieho predmetu a takisto na úrovni medzipredmetovej integrácie.
- Rozvíjanie gramotnosti žiaka – od ranej k funkčnej resp. komplexnej gramotnosti.
- Rozvíjanie komunikačnej a literárnej kompetencie ako súčasť rozvíjania kľúčových kompetencií žiaka.
- Rozvíjanie kognitívnych a metakognitívnych procesov žiaka.
- Emocionalizácia a kreativizácia dieťaťa.
- Formovanie kultivovaného čitateľa a recipienta iných druhov umenia.
- Formovanie kultivovaného používateľa slovenského národného jazyka.

Učebnica integrovanej didaktiky materinského jazyka a literatúry je rozdelená do pätnástich kapitol. Úvodné kapitoly informujú o konceptuálnych východiskách integrovaného vyučovania, o špecifikách didaktickej komunikácie v predmetovej didaktike slovenského jazyka a literatúry, o kognitívnych a rečových predpokladoch žiaka primárnej školy na rozvíjanie komunikačnej kompetencie, ako aj o analyticko-interpretačných špecifikách dieťaťa mlad-

šieho školského veku vo vzťahu k literárnemu textu. Osobitná kapitola je venovaná procesu rozvíjania kognitívnej, komunikačnej a literárnej kompetencie žiaka. Ďalšie kapitoly učebnice sa venujú jednotlivým častiam jazyko-komunikačného a literárneho kurikula primárnej školy. Rozvíjanie komunikačnej kompetencie žiaka spočíva v rozvíjaní jeho recepčnej a produkčnej textovej kompetencie. Prostriedkom rozvíjania schopnosti žiaka efektívne recipovať a produkovať primerané texty je osvojovanie si čiastkových rečových kompetencií, ako je foneticko-fonologická, ortoepická, ortografická, morfológická, lexikálna, syntaktická a pragmatická kompetencia. Osobitný priestor je venovaný postaveniu a funkciám umeleckej literatúry v škole a formovaniu kultúrneho a kultivovaného detského čitateľa, ako aj problematike dramatického umenia vo vzťahu k detskému divadlu. Súčasťou učebnice je aj kapitola o špeciálnopedagogických prístupoch k žiakom na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Posledná kapitola syntetizuje jednotlivé oblasti predmetového kurikula slovenského jazyka a literatúry v primárnom vzdelávaní. Integrovaným prístupom sa vyznačuje aj štruktúra jednotlivých kapitol učebnice, v ktorej sa prepájajú teoretické východiská jazyko-komunikačnej a literárnej edukácie s projektovaním cieľov, obsahu, procesu a výstupov vyučovania a takisto s praktickými ukážkami edukačných aktivít.

Súčasťou riešeného projektu je aj webová stránka <http://indi.pf.unipo.sk>. Webová stránka obsahuje prehľad ďalších knižných výstupov projektu, viaceré publikácie ponúka online, ďalej obsahuje konkrétne ukážky integrovaných vyučovacích projektov, ako aj DVD-nahrávky ich realizácie. Na webovej stránke je vytvorené aj diskusné fórum, ktoré slúži ako nástroj rozvíjania didaktickej kompetencie budúceho učiteľa materinského jazyka a literatúry, a takisto je širšou diskusnou platformou pre odbornú a učiteľskú komunitu. Webová stránka komplementárne dopĺňa učebnicu, pretože obsahuje hypertextové zdroje k textu učebnice a prílohy k jednotlivým kapitolám printovej verzie učebnice.